

בש"פ 3587/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3587/21

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 23.5.2021 במ"ת 20014-04-21 שניתנה על ידי
כבוד השופט נ' אבו טהה

תאריך הישיבה: ט"ז בסיון התשפ"א (27.5.2021)

בשם העורר: עו"ד טל גבאי; עו"ד ברוך זכאי

בשם המשיבה: עו"ד שרית חתוקה

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 23.5.2021, במ"ת 20014-04-21 (השופט נ' אבו טהה), שבגדרה נקבע כי העורר יועבר למעצר במב"ן, עד למתן החלטה בבקשתו לעיון חוזר בתנאי מעצרו.

2. ביום 11.4.2021 הוגש כתב אישום, אשר על-פי המתואר בו המית העורר את בנו, לעיני אשתו וחלק מילדיו הקטינים. עוד קודם שהוגש כתב-אישום, הוחזק העורר במעצר בבית החולים 'שער מנשה', לשם קבלת חוות דעת פסיכיאטרית לגביו. גם בהמשך, לאחר שהתקבלה חוות דעת ראשונית, ואף לאחר שנעצר עד תום ההליכים, הוחזק העורר במעצר במסגרת זו, לצורך סיום ההסתכלות הפסיכיאטרית.

3. חוות דעת סופית ניתנה ביום 9.5.2021. במסגרתה, קבע הפסיכיאטר המחוזי כי בעת ביצוע המעשים היה העורר נתון במצב פסיכוטי חריף, בעקבות סמים שנטל, ככל הנראה מבלי שהיה מודע להשלכות אפשריות שעשויות להיות לכך. הפסיכיאטר המחוזי המליץ, כי העורר יוחזק ב"מסגרת טיפולית/תמיכתית לתקופה ממושכת". הוער כי אותה מסגרת, בשלב זה, "אין להגדירה", אולם לצד זאת נאמר כי המסגרת צריכה להיות "לא בתנאים של מחלקה עם ביטחון מרבי", וכמו כן כי "יש משמעות רבה למסגרת בקרבת המשפחה".

4. בעקבות זאת, הגיש ב"כ העורר בקשה לשחררו לחלופת מעצר, בטענה כי על-פי חוות הדעת הסופית העורר לא היה אחראי למעשיו בעת ביצוע העבירה - עובדה אשר משליכה על התשתית הראייתית בתיק. בהמשך, התקיים בדיון בבקשה ביום 19.5.2021, ובמסגרתו טען ב"כ העורר כי נוכח האמור בחוות הדעת, יש להעביר את העורר לחלופת מעצר בבית החולים הפסיכיאטרי 'המרכז לבריאות הנפש' בבאר שבע. הוטעם, כי הואיל והעורר יצא מהמצב הפסיכוטי שבו היה נתון, הרי שלאחר שמצבו הנפשי התייצב - נחלשת עד מאוד המסוכנות הנשקפת הימנו. בגמר הדיון הורה בית המשפט המחוזי כי הפסיכיאטר המחוזי יבהיר את חוות דעתו, באשר למסגרת שבה ישהה העורר, תוך שהודגש כי מטעם העורר עלתה הצעה להעברתו ל'מרכז בריאות הנפש' בבאר שבע; החלטה לגופה של הבקשה לעיון חוזר - לא ניתנה, גם לא עד למועד כתיבת החלטה זו.

5. ביום המחרת התקבלה הודעה מאת הפסיכיאטר המחוזי, שבגדרה צוין כי "בשל אי הסכמה בין השב"ס לבית החולים בעניין הימנעות מוחלטת מאיזוק, נשיאת נשק ולבישת מדים, לא ניתן בשלב זה להעבירו לב"ח ב"ש". להודעה זו צורף גם מכתב מטעם שב"ס, אשר במסגרתו התבקשה העברת העורר למב"ן - מתקן המנוהל על-ידי משרד הבריאות, ומשמש דרך קבע להחזקת עצורים הנדרשים לטיפול והשגחה פסיכיאטריים. שב"ס הדגיש, כי שהיית העורר ב'שער מנשה' - מתקן ציבורי, שאינו מתאים להחזקת עצורים - דורשת משאבים רבים, אשר אין הצדקה להמשיך ולהשקיעם לאחר שחוות הדעת הפסיכיאטרית הסופית נחתמה, ושהות העורר במתקן לטובת עניין זה אינה נדרשת עוד.

6. ביום 23.5.2021, קבע בית המשפט המחוזי כי לאור הודעת הפסיכיאטר המחוזי ועמדת שב"ס, יש להעביר את העורר למב"ן עד למתן החלטה אחרת בבקשה לעיון חוזר". בו ביום ביקש ב"כ העורר את עיכוב ביצוע ההחלטה; לתמיכה בטענתו-זו, הגיש מכתב נוסף מאת הפסיכיאטר המחוזי, שבו נכתב כי לא נשקפת מסוכנות ברמה גבוהה מהעורר, אשר לא נמצא במצב פסיכוטי פעיל, ועל כן יש להעבירו ל'מרכז בריאות הנפש' בבאר שבע. בהחלטה נוספת, הבהיר בית המשפט המחוזי כי גם לאחר שעיין בעמדת הפסיכיאטר המחוזי, אין מקום לעיכוב ביצוע ההחלטה, "שכן [העורר] סיים את תהליך ההסתכלות ב'שער מנשה' וגם מדובר במי שעצור עד תום ההליכים".

מכאן הערר שלפני.

7. בתמצית, טוען העורר כי שגה בית המשפט המחוזי כאשר החליט בניגוד לעמדתם של גורמי המקצוע; כי ההחלטה מתעלמת מצרכיו של העורר; וכי בית המשפט ביכר שיקולים מערכתיים של שב"ס, אשר הועלו בדרך לא דרך,

שלא במסגרת בקשה בתיק, אלא כחלק מתשובת הגורמים הטיפולים לבקשת הבהרה של בית המשפט. עוד נטען, כי על אף שלכאורה בהחלטת ביניים עסקינן, לא בהכרעה לגופה של הבקשה לעיון חוזר, הרי שהלכה למעשה קובעת ההחלטה 'עובדות בשטח', באשר "משהועבר העורר אל מב"ן ברי מטבע הדברים כי לא יועבר פעם נוספת למסגרת אחרת". כמו כן, הודגש כי "מב"ן אינו מהווה בשום אופן 'מסגרת טיפולית/תמיכתית' ואין כדי לספק מענה לצרכים המשפחתיים של העורר". לכל הפחות, כך נטען, מן הראוי היה לעכב את ביצוע המעבר למב"ן, עד למתן החלטה בבקשה לעיון חוזר.

8. ביום 24.5.2021 הוריתי על עיכוב ביצוע העברת העורר למב"ן, וביום 27.5.2021 התקיים דיון במעמד הצדדים. ב"כ העורר שב וחזר על טענותיו. ב"כ המדינה מצדה טענה כי משהסתיים הליך ההסתכלות בעניינו של העורר, שוב אין מקום להמשך שהותו ב'שער מנשה'. לשיטתה, לצד תעצומות המשאבים שדורש העניין משב"ס, יש לתת את הדעת גם על האינטרס של מטופלים אחרים ב'שער מנשה', אשר נוכחות של סוהרים - במדים, עם נשק - פוגעת ברווחתם. עוד הבהירה ב"כ המדינה, כי במישור הטיפולי אין הבדל משמעותי בין 'שער מנשה' למב"ן, וכי גם במב"ן ניתן מענה מספק לצרכיו הטיפולים והמשפחתיים של העורר. ממילא, כך טענה ב"כ המדינה, טענותיו של ב"כ העורר בהקשר זה האחרון לא נתמכו בדבר, וגם בעמדתם של גורמי הטיפול לא נכתב כי העברת העורר למב"ן יש בה משום הרעה משמעותית בתנאיו.

9. לאחר ששקלתי את הדברים בכובד ראש, למקרא הערר, על נספחיו, ולאחר שהאזנתי ברוב קשב לטענות הצדדים בדיון בעל-פה, באתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות. אין חולק: העניין - מעיק, כואב, מצער; לא מניח את הדעת. ואולם, בכל הרגישות הנדרשת, צרכיו הטיפולים של העורר אינם חזות הכל. על כפות המאזניים, ערב רב של שיקולים, הנוגעים לזכויות ואינטרסים של גורמים שונים. יש לתת את הדעת על צרכיהם של יתר המטופלים ב'שער מנשה'; גם על שיקוליו המערכתיים של שב"ס. ברי, כי השקעה יתרה של משאבים בעניינו של העורר, עשויה לבוא על חשבונם של אסירים ועצירים אחרים.

10. זאת ועוד. לא שוכנעתי, כי העברת העורר למב"ן עולה כדי פגיעה חמורה בזכויותיו. לא בבית מעצר רגיל עסקינן, אלא במתקן המנוהל על-ידי משרד הבריאות, תוך מתן מענה לאסירים ועצירים המוחזקים בו. על פני הדברים, גם במב"ן בהחלט ניתן מענה לצרכיו של העורר; אלה הטיפולים, ואלה המשפחתיים. יתכן כי אין זה המענה המיטבי, אולם בנסיבות, על רקע המכלול, לא מצאתי כי אין זה מענה מספק, ראוי דיו.

אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ' בסיון התשפ"א (31.5.2021).

ש ו פ ט